

Minister zonder portefeuille (Luns) aan hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt), 18 feb. 1955

Uw 887 en 888.

I. Indien Bouman onverhoopt mocht worden gearresteerd of hem op enigerlei andere wijze voortzetting van de verdediging onmogelijk zou worden gemaakt, waaruit dus zou blijken dat Uw door mij gewaardeerde demarche bij Sunarjo onvoldoende effect heeft gehad, verzoek ik U zich persoonlijk te wenden tot Ali Sastroamidjojo, niet alleen omdat hij Minister-President is, maar ook omdat hij in hoogste instantie verantwoordelijk is voor het beleid van de Staatspolitie. Daarbij ware Ali, behalve het vermelde in Uw 888, de navolgende passage (met wijziging van de laatste zin) uit de U wellicht bekende brief van Bouman aan Vervloet d.d. 1 dezer onder het oog te brengen:

'Ik werd namelijk door een mij onbekend heer gewaarschuwd dat er een vergadering bij de Commissaris Sukardjo was geweest, waar enige sluwe lieden het plan hadden besproken om mij te "liquideren", zoals de goede man het noemde. De jou bekende getuige Broeks (die zoals ik reeds veronderstelde betaald spion van de Polisi Negara is), zou mij uitnodigen om bij zijn schoonzuster thuis Manoch te ontmoeten, daar Manoch mij zou willen bekennen dat hij alles gelogen heeft. Ik zou, zo mogelijk op het moment dat ik Manoch het door hem te vragen "uang betja" gaf, gefotografeerd worden en daarna gearresteerd wegens poging tot omkoping van getuigen.

Ik heb deze uitnodiging inderdaad (zelfs schriftelijk) van Broeks gekregen en ben daarmee naar Suprpto gegaan en heb hem gevraagd mij naar deze gezellige bijeenkomst te vergezellen. De arme man heeft dit geweigerd en eerlijk bekend dat hij niet in staat is iets tegen de Polisi Negara te doen'.

Hieruit blijkt overtuigend dat in deze sprake is van een voorbereid plan dat mislukte door de alleszins begrijpelijke waakzaamheid van Bouman, welke het op zich zelf reeds uitgesloten doet zijn dat hij een domheid als door Manoch beweerd zou hebben begaan.

U zou er voorts op kunnen wijzen, dat het niet in het belang van de verdediging is om getuigen als Manoch te elimineren, daar de bewijsbare leugenachtigheid van de door hem tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen, juist een steun van de verdediging betekent.

Onder deze omstandigheden kan er dan ook geen sprake zijn van de wettelijke eis ex artikel 62 HIR dat genoegzame aanwijzingen van schuld aanwezig moeten zijn om voorlopige aanhouding te bevelen. Mitsdien zou door U tegen Bouman's eventuele arrestatie krachtig dienen te worden geprotesteerd met eis tot zijn onmiddellijke invrijheidstelling.

Aan bovenbedoelde passage uit Bouman's brief behalve de laatste zin kan naar mijn oordeel door U desgewenst aanstonds publiciteit worden verleend.

II. Voorts verzoek ik U te willen mededelen, of en zo ja, hoe in een adequate verdediging moet worden voorzien, indien Bouman als verdediger uitvalt.

III. Tenslotte zou U, indien daartoe gelegenheid bestaat aan Bouman kunnen doen weten, dat men ook hier volledig medeleeft met zijn moeilijke positie en hij van alle mogelijke steun verzekerd kan zijn.